

تأثیر تنوع جنسیتی بر رفتار نامتقارن هزینه های فروش، عمومی و اداری

سیده مهلا رحمانی

کارشناسی ارشد حسابداری، گروه حسابداری، واحد اردبیل، دانشگاه آزاد اسلامی، اردبیل، ایران.
m.rahmani4302@gmail.com

شماره ۳۶ / زمستان ۱۳۹۹ (جلد چهارم) / صص ۴۷-۶۰
چشم انداز حسابداری و مدیریت (دوره سوم)

چکیده

اندیشه تفاوت بین زن و مرد یکی از مسائلی است که همواره با بشر همراه بوده است. از این رو بررسی نقش جنسیت در قبول مسئولیت ها و ایفای نقش هر یک از جنسیت ها در جامعه همیشه یکی از مسائل بحث برانگیز در جامعه بوده است. زنان نقش موثری در حاکمیت دارند و مشارکت آنها در یک موقعیت پیشرو بر عملکرد شرکت تأثیر می گذارد. شرکت های دارای هیئت مدیره که دارای تنوع جنسیتی هستند احتمالاً کیفیت و درآمد بیشتری کسب می کنند. مدیران شرکت ها ممکن است که در هنگام کاهش تقاضا تأمل نموده و تصمیم گیری در خصوص تعدیل منابع را به تأخیر اندازند، که این تأمل و تأخیر در تعدیل منابع موجب می شود که هزینه ها از خود رفتاری چسبنده ای نشان دهند. نمونه دیگر این است که مدیران در هنگام کاهش تقاضا تمعداً منابع را به میزانی بیش از میزان طبیعی خود کاهش دهند، از این رو هدف پژوهش بررسی این موضوع است که آیا تأثیر تنوع جنسیتی هیئت مدیره (حضور زن در ترکیب هیئت مدیره) بر رفتار نامتقارن هزینه های فروش، عمومی اداری دارد. جامعه آماری تحقیق شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سال های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸ و نمونه مشتمل بر ۱۵۵ شرکت است که با استفاده از رگرسیون خطی چند متغیره و روش حداقل مربعات تعمیم یافته به تخمین فرضیه تحقیق پرداخته شد که نتایج نشان داد تنوع جنسیتی (حضور زن در ترکیب هیئت مدیره) تأثیر معناداری و معکوسی بر رفتار نامتقارن هزینه های فروش، عمومی و اداری دارد.

واژگان کلیدی: تنوع جنسیتی، رفتار نامتقارن هزینه های فروش، عمومی و اداری، هیئت مدیره.

مقدمه

یکی از صورت های مالی اساسی حسابداری، صورت سود و زیان است. در صورت سود و زیان عملکرد واحد تجاری برای یک دوره مالی منعکس می شود. هزینه های عملیاتی واحد تجاری در برگزیده بهای تمام شده کالای فروش رفته و هزینه های اداری، عمومی و فروش است. هزینه های اداری، عمومی و فروش بخش مهمی از هزینه های عملیات تجاری را تشکیل

می‌دهد. هزینه‌های واقع شده در واحد تجاری متناسب با سطح فعالیت می‌توانند رفتارهای متفاوتی را از خود نشان دهند. در مدل‌های بهیابایی سنتی اغلب اوقات فرض می‌شود که هزینه‌های اداری، عمومی و فروش متناسب با سطح فعالیت تغییر می‌کنند. اما، مطالعه‌های تجربی اخیر شواهدی را آشکار کرد که نشان می‌دهد که هزینه‌های اداری، عمومی و فروش به صورت نامتقارن رفتار می‌کنند (کردستانی و مرتضوی، ۱۳۹۰). رفتار نامتقارن، رفتاری است که در آن هزینه سریع‌تر افزایش می‌یابد، هنگامی که تقاضا افزایش می‌یابد و هزینه کندتر، کاهش می‌یابد، هنگامی که تقاضا کاهش می‌یابد (اندرسون و همکاران^۱، ۲۰۰۳؛ بالاکریشان و همکاران^۲، ۲۰۰۴). به عبارت دیگر، میزان کاهش هزینه‌ها به هنگام کاهش فروش، کمتر از میزان افزایش هزینه‌ها به هنگام همان میزان افزایش فروش است. به این رفتار هزینه‌ها، چسبندگی هزینه‌ها^۳ گفته می‌شود (کردستانی و مرتضوی، ۱۳۹۱). گسترش پژوهش‌ها نشان داد که عوامل اقتصادی از جمله افزایش دارایی، عدم اطمینان درباره آینده می‌تواند بر رفتار نامتقارن هزینه تاثیر داشته باشد (اندرسون و همکاران، ۲۰۰۳؛ بالاکریشان و همکاران، ۲۰۰۴). تصمیمات شرکت در وجود مدیران زن بهتر می‌شود (تیرودی^۴، ۲۰۱۲). زنان نقش موثری در حاکمیت دارند و مشارکت آنها در یک موقعیت پیشرو بر عملکرد شرکت تاثیر می‌گذارد (کولاکو، مایرز و نیتکین^۵، ۲۰۱۱). شرکت‌های دارای هیئت مدیره که دارایی تنوع جنسیتی هستند احتمالاً کیفیت و درآمد بیشتری کسب می‌کنند (پست و بایرون^۶، ۲۰۱۵). تحقیقات پیشین نشان می‌دهد که مدیران زن نظارت بهتر، تشویق‌های کیفی را تشریح می‌کنند و کمتر خود-گرا هستند (هوسه و سولبرگ^۷، ۲۰۰۶؛ گل، اسرینیدی و نگ^۸، ۲۰۱۱). نمایندگی زن در هیئت مدیره شرکت یک بحث مدیریتی جدید ایجاد کرده است؛ چرا که هیئت‌ها از مختلف جنبه توجه فراوانی را جذب می‌کنند و تبدیل به یک عامل حاکمیت مهم می‌شوند (سنابجورنسون و ادوآسون^۹، ۲۰۱۳). مدیران زن بیشتر متعهد هستند و کمتر خود-گرا بوده و رفتار آنها از هم‌تایان مردشان متفاوت است (هوسه و سولبرگ، ۲۰۰۶). در نتیجه، فرآیندهای اداری هیئت مدیره و اثربخشی تحت تاثیر تنوع جنسیتی هیئت مدیره قرار می‌گیرند (آدام و فریرا^{۱۰}، ۲۰۰۹). زنان موفق به اثبات نقش فعال خود در انجام فعالیت‌های حکومتی می‌شوند، که منعکس کننده توانایی آنها در نظارت بیشتر بر خود و کیفیت تصمیم‌گیری است (کولاکو، مایرز و نیتکین، ۲۰۱۱). مالین و میشلون^{۱۱} (۲۰۱۱) نشان می‌دهد که مشارکت بالای زنان در اداره هیئت مدیره از طریق در نظر گرفتن علاقه متقاضیان مختلف و بهبود نقش نظارت هیئت مدیره، تقویت هیئت مدیره را افزایش می‌دهد. بروز فسادهای مالی سال‌های اخیر و نبود درکی جامع از چگونگی ترکیب‌بندی تیم‌های عالی خصوصاً تیم هیئت‌مدیره در فضای کسب‌وکار داخلی باعث شده است تا شناخت و درک بهتر جنبه‌های مختلف ترکیب هیئت‌مدیره به‌عنوان یکی از موضوعات کلان حوزه هیئت‌مدیره و حاکمیت شرکتی بیش از هر زمان دیگر ضرورت یابد از این رو هدف پژوهش بررسی این موضوع است که آیا تأثیر تنوع جنسیتی هیئت مدیره (حضور زن در ترکیب هیئت مدیره) بر رفتار نامتقارن هزینه‌های فروش، عمومی و اداری دارد؟

¹ Anderson, et al.

² Balakrishnan, et al.

³ Cost Stickiness

⁴ Thiruvadi, S.

⁵ Colaco, H., Myers, P. and Nitkin, M.

⁶ Post, C. and Byron, K.

⁷ Huse, M. and Solberg, A.G.

⁸ Gul, F., Srinidhi, B. and Ng, A.

⁹ Snaebjornsson, I.M. and Edvardsson, I.R.

¹⁰ Adams, R.B. and Ferreira, D.

¹¹ Mallin, C. and Michelon, G.

در ادامه، بیان نظری و پیشینه پژوهش، فرضیه‌های پژوهش، روش‌شناسی پژوهش (شامل نحوه انتخاب شرکت‌های مدنظر و نیز الگوها و متغیرهای پژوهش)، یافته‌های پژوهش و در پایان، نتایج و پیشنهادهای ارائه شده است.

مبانی نظری

رفتار نامتقارن هزینه‌های هزینه‌های فروش، عمومی و اداری

رفتار هزینه یکی از مسائل مهم در حسابداری مدیریت و حسابداری بهای تمام شده است که به طور گسترده‌ای فرایندهای تصمیم‌گیری را تحت تأثیر قرار می‌دهد. علاوه بر این برخی از فزونی که عموماً توسط حسابداران مدیریت و تحلیل‌گران مالی مورد استفاده قرار می‌گیرد از قبیل سیستم‌های هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت، برآوردهای هزینه‌ای و تجزیه و تحلیل هزینه، حجم و سود به طور اهم به رفتار هزینه وابسته است. این فنون در مفروضات سنتی هزینه بر روابط خطی بین هزینه و فعالیت مبتنی می‌باشند، بدین معنی که با افزایش و کاهش فعالیت به میزانی مشخص، هزینه‌ها نیز بایستی رفتاری متقارن را از خود نشان داده و لذا افزایش و کاهش به همان نسبت داشته باشند (بهارمقدم و خادمی، ۱۳۹۵).

با این وجود نتیجه برخی از مطالعات اخیر بر این نکته دلالت دارد که مفروضات سنتی هزینه همیشه معتبر نبوده و روابط بین هزینه و فعالیت همیشه خطی نمی‌باشد. ابتدا مالکوم^۱ (۱۹۹۱) استدلال نمود که بسیاری از هزینه‌های سربار به هیچ وجه نسبتی با تغییر در حجم فعالیت ندارند. سپس رایبرن^۲ (۱۹۹۳) اظهار نمود که حسابداران فرض را بر خطی بودن روابط بین هزینه و فعالیت می‌گذارند، اما اقتصاددانان غیر خطی بودن این روابط را پیشنهاد می‌کنند. کوپر و گاپلان^۳ (۱۹۹۸) نیز استناد نمودند که افزایش در هزینه‌ها در واکنش به افزایش فعالیت نسبت به کاهش هزینه‌ها در واکنش به کاهش فعالیت به میزان بیشتری می‌باشد. این موارد همگی بر این نکته دلالت دارند که رفتار هزینه‌ها گاهی اوقات با مفروضات سنتی هزینه در تناقض است. در مجموع نتایج سایر پژوهش‌های بعدی همچون مطالعه آندرسون و همکاران^۴ (۲۰۰۳) نیز این رفتار هزینه‌ها را که در اصطلاح از آن به عنوان چسبندگی هزینه‌ها یاد می‌شود، تأیید نمودند.

رفتار نامتقارن هزینه‌ها می‌تواند به صورت پدیده چسبندگی یا ضدچسبندگی در هزینه‌ها بروز نماید. برای نمونه مدیران ممکن است که در هنگام کاهش تقاضا تأمل نموده و تصمیم‌گیری در خصوص تعدیل منابع را به تأخیر اندازند، که این تأمل و تأخیر در تعدیل منابع موجب می‌شود که هزینه‌ها از خود رفتاری چسبندگی نشان دهند. نمونه دیگر این است که مدیران در هنگام کاهش تقاضا عمده‌تأمل منابع را به میزانی بیش از میزان طبیعی خود کاهش دهند، در این رابطه ویس^۵ (۲۰۱۰) و بانکر و همکاران^۶ (۲۰۱۱) (۲۰۱۱) اظهار می‌دارند که ضد چسبندگی هزینه‌ها زمانی روی می‌دهد که مدیران تعدیلات منابع را در زمان کاهش تقاضا به نحوی انجام دهند که موجب کاهش بزرگتری در هزینه‌ها در مقایسه با افزایش هزینه‌ها برای مقدار یکسانی از تغییرات تقاضا گردد (بهارمقدم و خادمی، ۱۳۹۵).

¹ Malcolm, R.

² Rayburn, G.

³ Cooper, R. & Kaplan, R

⁴ Anderson, M. & Banker, R. & Janakiraman, S

⁵ Weiss, D

⁶ Banker, R. D & Chen, L

در تشریح کارآمدی مشاهده رفتار متقارن هزینه دو نظریه ارائه شده است: ۱- نظریه رفتار اقتصادی، که از آن به نظریه تصمیمات آگاهانه نیز یاد می‌شود و رفتار نامتقارن هزینه را نتیجه تصمیم منطقی و سنجیده مدیر می‌داند؛ به این معنی که مدیران منابع مرتبط با فعالیت‌های عملیاتی را به طور سنجیده تعدیل می‌کنند. آنها به منظور اجتناب از هزینه‌های تأمین مجدد منابع و افزایش هزینه‌ها در بلند مدت ترجیح می‌دهند هزینه‌های بیشتری را برای نگاهداشت منابع بلااستفاده در کوتاه مدت متحمل شوند و بدین ترتیب ارزش شرکت را در بلند مدت افزایش دهند. توجه به برخی عوامل ذکر شده در بالا برای تصمیم‌گیری در خصوص هزینه نتیجه رفتار منطقی مدیر است (هوکو و همکاران^۱، ۲۰۱۵؛ بنکر و بیزالو^۲، ۲۰۱۴). ۲- نظریه نمایندگی، که رفتار نامتقارن هزینه را نتیجه رفتار فرصت طلبانه مدیریت می‌داند که از مشکلات نمایندگی ناشی می‌شود (هوکو و همکاران، ۲۰۱۵؛ چن و همکاران^۳، ۲۰۱۴؛ پیچتکان^۴، ۲۰۱۲). رابطه نمایندگی و مشکلات حاصل از آن در سال‌های گذشته توجهات زیادی را به خود جلب نموده و زمینه ساز تقویت نظام راهبری شرکتی گردیده است؛ نظامی که با نظارت بر ارکان راهبر شرکت از منافع سرمایه گذاران حمایت می‌کند و افزایش ارزش شرکت را زمینه سازی می‌شود (ائتی عشری و جوانمرد، ۱۳۹۶).

در مجموع پیشینه و مبانی نظری موجود، شواهدی قوی مبنی بر وجود چسبندگی در گونه‌های مختلف هزینه در مجموعه مختلفی از کشورها را نشان می‌دهد. ادبیات و پیشینه این حوزه، دلایل مختلفی را در مورد این رفتار نامعمول هزینه‌ها بر می‌شمارد. خوشبینی و بدبینی مدیران نسبت به چشم انداز تقاضا، مدیریت سود، انواع هزینه از لحاظ کنترل و غیر قابل کنترل بودن آنها، قوانین و مقررات دولتی و ... می‌تواند دلایلی در این رابطه باشد که در محیط تجاری سرتاسر دنیا وجود دارد. با بررسی پیشینه، ادبیات و مبانی نظری مربوط می‌توان استدلال نمود که چسبندگی هزینه‌ها ممکن است در طول دوره‌های رونق اقتصادی افزایش یابد. برای نمونه، آندرسون و همکاران (۲۰۰۳) استدلال نمودند که در طول دوره‌های شکوفا و پروتوق اقتصادی، افزایش تقاضا به احتمال زیاد ادامه داشته و کاهش تقاضا نیز احتمالاً موقتی بوده و متوقف خواهد گشت. این مورد باعث تحریک و ترغیب مدیران می‌گردد تا تصمیمات مربوط به تعدیلات نزولی و کاهش منابع را با تأخیر بگیرند که متعاقباً چسبندگی بیشتر هزینه‌ها را در پی خواهد داشت. در توجیه این استدلال می‌توان به نتایج همین مطالعه آندرسون و همکاران (۲۰۰۳) اشاره نمود که همبستگی معنادار و مثبتی را بین نرخ رشد اقتصادی مثبت و میزان چسبندگی هزینه‌ها یافتند. علاوه بر اینها زویجلن^۵ (۲۰۱۲) فرض را بر این گذاشت که شرکت‌ها در (دوره‌های غیربحرانی، چسبندگی بیشتری را در هزینه‌ها مشاهده خواهند نمود، زیرا مدیران در رابطه با سطوح تقاضا در مقایسه با دوره‌های بحرانی خوشبین تر می‌باشند (بهارمقدم و خادمی، ۱۳۹۵).

تنوع جنسیتی هیئت مدیره

ظرفیت نظارت بر هیئت مدیره از ترکیب آن تحت تاثیر قرار می‌گیرد (جان و سنبت^۶، ۱۹۹۸). استدلال می‌شود که مدیران زن برای شفافیت و افشای اطلاعات کافی بیشتر مراقب شیوه‌های مدیریتی هستند (گل، اسرینیدی و نگ، ۲۰۱۱؛ پست و بایرون، ۲۰۱۵). هنگامی که مدیران زن در کمیته‌های حسابرسی مشارکت می‌کنند، تمایل دارند نقش نظارت کمیته‌ها را بهبود بخشیده

¹ Ho Koo, J, and song, S, and Paik, t

² Banker, R, and Byzalov, D

³ Chen, S, and Xu, s, and Wu, D

⁴ Pichetkun, N

⁵ Zuijlen, W

⁶ John, K. and Senbet, L.W.

و تقاضای کیفیت حسابداری را بیشتر کنند. تیرودی (۲۰۱۲) می‌گوید که تصمیمات شرکت‌ها و اثربخشی کمیته‌های حسابداری بهتر است در وجود مدیران زن به دست آید. رفتار ریسک‌پذیری زنان نقش مهمی در به حداقل رساندن گزارش مالی جعلی دارد (لنارد و همکاران^۱، ۲۰۱۷). سطح بالایی از تعهدات به سیاست‌ها و رویه‌های اخلاقی، را که شرکت‌ها در دادرسی و دستکاری گزارش مالی انجام می‌دهند، کاهش می‌دهد.

اندیشه تفاوت بین زن و مرد یکی از مسائلی است که همواره با بشر همراه بوده است. از این‌رو بررسی نقش جنسیت در قبول مسئولیت‌ها و ایفای نقش هر یک از جنسیت‌ها در جامعه همیشه یکی از مسائل بحث‌برانگیز در جامعه بوده است (زمانی، ۱۳۸۸). نظریه‌های موجود در خصوص زنان بر این باور شکل گرفته‌اند که وضعیت زنان در موقعیت‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در بسیاری از کشورها یکسان نیست و جهت ایجاد برابری نیاز به تغییر در ساختارهای اقتصادی و اجتماعی جوامع است (بیابانی و گرکز، ۱۳۹۳).

همواره مسئله مدیریت زنان توجه روان‌شناسان، جامعه‌شناسان و صاحب‌نظران مدیریت را به خود جلب نموده است و هر یک به‌گونه‌ای این مسئله را ریشه‌یابی کرده‌اند (سپاسی و عبدلی، ۱۳۹۵). برخی کشورهای اروپایی نظیر نروژ، حضور مدیران زن در شرکت‌های نروژی را با اهمیت دانسته و از ژانویه ۲۰۰۸ قانونی به تصویب رسیده که شرکت‌ها می‌بایست ۴۰ درصد از کرسی‌های مدیریت را به مدیران زن اختصاص دهند. همچنین در انگلستان همانند نروژ قانونی به تصویب رسیده است که ۳۰ درصد مدیران شرکت‌ها از زنان تشکیل شده باشد (آدامز و همکاران^۲، ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰^۳). وضع چنین قوانین در کشورهای پیشرفته اروپایی و آمریکایی دلالت بر اهمیت موضوع و نیز وجود حساسیت بر امور زنان و به‌کارگیری نیمی از قشر جامعه در مناصب مدیریتی در سازمان‌ها و شرکت‌های عظیم تولیدی و خدماتی است. تعهد کاری به هنگام انجام مسئولیت، انگیزه فراوان جهت پیشبرد امور به نحو احسن، حس رقابت در محیط کار نسبت به هم‌تایان خود (مدیران مرد)، حضور بیشتر در کمیته‌های نظارت و دیگر ویژگی‌های شخصیتی و کاری مدیر زن اثرات بسزایی در تصمیم‌گیری‌های مالی در هیئت‌مدیره شرکت‌ها و سازمان‌ها دارد و همچنین موجب ارتقاء عملکرد شرکت، افزایش رضایتمندی سهامداران و بالا رفتن بازدهی شرکت خواهد شد. پژوهش‌های بسیاری در خصوص نقش زنان در جامعه و مشارکت آنان در عرصه‌های گوناگون در کشورهای مختلف انجام شده است. یافته‌ها حاکی از آن است که زنان همانند هم‌تایان مرد خود می‌توانند در بسیاری از امور مشارکت نموده و از بازدهی بالایی برخوردار باشند (بیابانی و گرکز، ۱۳۹۳).

پیشینه تحقیق

رحمان و سایما^۴ (۲۰۱۸) در پژوهشی به بررسی کارایی ترکیب هیئت‌مدیره بر عملکرد شرکت: شواهد تجربی از شرکت‌های تولیدی بنگلادش بین سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۶ را مورد بررسی قرار دادند و آن‌ها به دنبال یافتن کارایی هیئت‌مدیره از طریق اندازه هیئت‌مدیره، استقلال هیئت‌مدیره و تنوع جنسیتی هیئت‌مدیره بر عملکرد شرکت بودند که نتایج یافته‌های آنان نشان داد هیئت‌مدیره‌های بزرگ در بهبود عملکرد شرکت مؤثر هستند اما استقلال هیئت‌مدیره و تنوع جنسیتی هیئت‌مدیره ارتباط

¹ Lenard, M.J., Lenard, M.J., Yu, B., Yu, B., York, E.A., York, E.A. and Wu, S.

² Adams, R., and Ferreira, D

³ Adams, R., Gray, S., Nowland, J.

⁴ Rahman, M., & Saima, N. F

معناداری با عملکرد شرکت ندارند که این امر نشان می‌دهد که سازوکار سازمانی اداره شرکت به‌ویژه کارایی ترکیب هیئت‌مدیره بسیار ضعیف است.

اواد و اواد^۱ (۲۰۱۵) به بررسی چسبندگی هزینه‌های اداری، عمومی و فروش، بهای تمام شده کالای فروش رفته و هزینه‌های عملیاتی در طی دوره ۲۰۰۶ تا ۲۰۰۸ به عنوان دوره رونق اقتصادی و دوره ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۱ به عنوان دوره رکود اقتصادی (ناشی از بحران اقتصاد جهانی) در شرکت‌های مصری پرداخته و به این نتیجه رسیدند که ضمن اینکه در کل دوره مورد مطالعه (۲۰۰۴ تا ۲۰۱۱) رفتار هزینه‌ها نامتقارن است، هزینه‌های اداری، عمومی و فروش در طی دوره رونق اقتصادی دارای رفتاری چسبنده و در طی دوره رکود اقتصادی دارای رفتاری ضد چسبنده است. همچنین بهای تمام شده کالای فروش رفته در هر دو دوره رونق و رکود اقتصادی دارای رفتاری چسبنده، ولی میزان چسبندگی آن در دوره رکود اقتصادی کمتر است. در رابطه با هزینه‌های عملیاتی نیز نتایج معناداری در هیچ یک از دو دوره بدست نیامد.

لی و همکاران^۲ (۲۰۱۵) در پژوهشی به بررسی تأثیر بی‌ثباتی سیاسی ناشی از انتخابات بر چسبندگی هزینه‌ها در طی سال‌های ۱۹۸۹ الی ۲۰۱۲ در ۵۶ کشور نمونه پرداختند. نتایج پژوهش آنها نشان داد که حتی با کنترل عوامل مرتبط با سطوح شرکت و سطوح کشورها، عدم تقارن رفتار هزینه در طی سال‌های انتخاباتی بیشتر از سال‌های غیر انتخاباتی است.

جاوید (۱۳۹۶) در بررسی رابطه تنوع جنسیتی و مالکیت دولتی با ریسک پذیری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ با نمونه مشتمل بر ۱۲۰ شرکت به این نتیجه دست یافت که بین تنوع جنسیتی هیئت مدیره با ریسک پذیری شرکت رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد و تفاوت‌های نظام مند در کمیت و کیفیت ریسک پذیری زنان و مردان در امور مدیریتی شرکت‌ها وجود دارد.

بهارمقدم و خادمی (۱۳۹۵) در پژوهشی به بررسی رفتار نامتقارن هزینه‌های اداری، عمومی و فروش و بهای تمام شده کالای فروش رفته طی سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۳ و همچنین بررسی رفتار این هزینه‌ها از لحاظ چسبندگی با ضد چسبندگی به طور جداگانه در هر یک از دوره‌های رونق و رکود این بازه زمانی پرداختند. یافته‌های آنها نشان داد که رفتار هزینه‌های یاد شده در کل دوره مطالعه نامتقارن است. همچنین نتایج این پژوهش نشان داد که دوره‌های رونق و رکود اقتصادی کشور تأثیر چندانی در نگرش مدیران شرکت‌ها نداشته و از این رو رفتار هزینه‌های اداری، عمومی و فروش در تمامی دوره‌ها شامل دوره‌های رونق و رکود اقتصادی چسبنده و رفتار بهای تمام شده کالای فروش رفته در تمامی ادوار تقریباً ضد چسبنده می‌باشد.

فرضیه‌های پژوهش

فرضیه اصلی: تنوع جنسیتی هیئت مدیره (حضور زن در هیئت مدیره) بر رفتار نامتقارن هزینه‌های فروش، عمومی و اداری تأثیر معناداری دارد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر بر اساس هدف، از نوع توصیفی و بر اساس ماهیت و روش از نوع همبستگی است با توجه به اینکه این پژوهش می‌تواند در فرایند تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران مورد استفاده قرار گیرد از نوع پژوهش کاربردی محسوب می‌شود؛ برای

¹ Awad, E. & Awad, I

² Lee, W. J. & Pittman, J. & Saffar, W

تدوین مبانی نظری پژوهش از روش کتابخانه‌ای و برای گردآوری داده‌های موردنظر از ماهنامه‌های بورس و سایت‌های بورس و بانک مرکزی و نرم‌افزارهای اطلاعات مالی شرکت‌ها از نرم‌افزار ره‌آورد نوین و تدبیر پرداز استفاده شده است. برای آماده‌سازی اطلاعات از نرم‌افزار اکسل استفاده شده است و به‌منظور آزمون فرضیه‌ها از نرم‌افزار ایویوز استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش، کلیه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران بین بازه زمانی ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸ هست. در این پژوهش، برای تعیین نمونه آماری از روش غربالگری استفاده شد: بدین‌صورت که در هر مرحله از بین کلیه شرکت‌های موجود در پایان سال، شرکت‌هایی که دارای شرایط زیر نبوده‌اند، حذف شده و شرکت باقی‌مانده برای انجام آزمون انتخاب شدند: شرکت‌هایی که سال مالی آن‌ها به انتهای اسفندماه ختم می‌شود، جزء شرکت‌های بیمه، بانک‌ها و واسطه‌گری‌های مالی و مؤسسات تأمین مالی نباشند، شرکت‌هایی که در طی دوره موردنظر تغییر سال مالی نداشته باشند و شرکت‌هایی که اطلاعات مالی موردنیاز آن‌ها جهت سنجش متغیرها در دسترس باشند. بعد از اعمال این شرایط ۱۵۵ شرکت به‌عنوان نمونه پژوهش انتخاب شد.

به منظور آزمون رفتار نامتقارن هزینه‌های عمومی، اداری و فروش از مدل زیر استفاده می‌شود: (کیم و همکاران، ۲۰۱۸)

$$\Delta \log(SG\&A_{it}) = \alpha_0 + \alpha_1 \Delta \log(Sales_{it}) + \alpha_2 DecDummy_{it} \times \Delta \log(Sales_{it}) + \varepsilon_{it} \quad (1) \text{ مدل}$$

که در رابطه بالا:

- $\Delta \log(SG\&A_{it})$: تغییر در لگاریتم طبیعی هزینه‌های اداری، عمومی و فروش شرکت i در سال قبل و سال جاری

- $\Delta \log(Sales_{it})$: تغییر در لگاریتم طبیعی فروش شرکت i در سال قبل و سال جاری

- $DecDummy_{it}$: متغیر موهومی کاهش در فروش سال جاری نسبت به سال قبل

ضریب α_1 نشان دهنده درصد تغییر در هزینه‌های عمومی، اداری و فروش برای یک درصد افزایش در درآمد فروش است. این حساسیت تغییر در هزینه‌های عمومی، اداری و فروش را نسبت به تغییر در درآمد فروش به دست می‌آورد که درآمد فروش از سال قبل به سال جاری افزایش می‌یابد. ($DecDummy = 0$). اگر مدیران هزینه‌های عمومی، اداری و فروش خود را در طول دوره رشد فروش افزایش دهند، ضریب α_1 مثبت خواهد بود. از سوی دیگر، مجموع ضرایب α_1 و α_2 درصد تغییر در هزینه‌های عمومی، اداری و فروش را برای یک درصد کاهش در درآمد فروش به دست می‌آورد. از این رو، ضریب α_2 حساسیت افزایشی نسبت به تغییر در هزینه‌های عمومی، اداری و فروش را نسبت به تغییر همزمان درآمد حاصل از فروش، هنگامی که درآمد فروش از سال قبل به سال جاری کاهش می‌یابد، اندازه گیری می‌کند ($DecDummy = 1$). انتظار می‌رود که ضریب α_2 منفی باشد در صورتی که مدیران تعدیل کمتری روی هزینه‌های عمومی، اداری و فروش در طول دوره انقباض فروش نسبت به دوره رشد فروش انجام دهند.

برای آزمون فرضیه پژوهش از مدل (۲) استفاده شد:

مدل (۲)

$$\begin{aligned} \Delta \log(SG\&A_{it}) = & \alpha_0 + \alpha_1 \Delta \log(Sales_{it}) + \alpha_2 FE_{it} + \alpha_3 \sum Controls_{it} + \alpha_4 DecDummy_{it} \times \Delta \log(Sales_{it}) \\ & + \alpha_5 FE_{it} \times \Delta \log(Sales_{it}) + \alpha_6 \sum Controls_{it} \times \Delta \log(Sales_{it}) + \alpha_7 DecDummy_{it} \\ & \times \Delta \log(Sales_{it}) \times FE_{it} + \alpha_8 DecDummy_{it} \times \Delta \log(Sales_{it}) \times \sum Controls_{it} \\ & + Year\ Dummies + Industry\ Dummies + \varepsilon_{it} \end{aligned}$$

در مدل بالا، ضریب α_1 میزان تغییرات هزینه‌ها به ازای ۱٪ افزایش فروش و مجموع ضرایب α_1 و α_3 میزان تغییرات هزینه‌ها به ازای ۱٪ کاهش فروش را نشان می‌دهد. بنابراین، ضریب α_3 که نشان دهنده تفاوت میزان تغییرات هزینه‌ها به هنگام افزایش فروش و میزان تغییرات هزینه هنگام فروش است، میزان چسبندگی هزینه‌ها را اندازه‌گیری می‌کند و از این رو، به منظور وجود چسبندگی هزینه انتظار می‌رود علامت ضریب α_3 منفی باشد. ضریب α_7 نشان دهنده میزان افزایش یا کاهش چسبندگی هزینه‌ها به ازای ۱٪ کاهش فروش در زمانی است که تنوع جنسیتی تغییر کند. فرضیه پژوهش در صورتی تایید می‌شود که ضریب α_7 تایید باشد.

متغیر مستقل تنوع جنسیتی (FE)

متغیر ساختگی است که اگر حداقل یک نماینده زن در هیئت مدیره حضور داشته باشد عدد یک در غیر اینصورت مقدار آن صفر خواهد بود.

$\sum Controls_{it}$: متغیرهای کنترلی است که شامل؛ Firm Size_{it}: اندازه شرکت، از لگاریتم طبیعی کل دارایی‌های شرکت به دست می‌آید. Age_{it}: سن شرکت، برابر است با لگاریتم طبیعی سن شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار از بدو تأسیس. Loss_{it}: زیان شرکت، اگر شرکتی زیان داشته باشد ۱ در غیر این صورت مقدار آن ۰ است. Foreign Sales_{it}: فروش خارجی شرکت است که اگر فروش خارجی داشته باشند ۱ در غیر این صورت مقدار آن ۰ است.

صنعت (Industry Dummies): منعکس کننده متغیرهای مجازی مرتبط با کنترل اثرات صنعت است. به طوری که اگر شرکتی عضو یک صنعت باشد مقدار آن ۱ و در غیر این صورت مقدار آن ۰ است.

سال (Year Dummies): منعکس کننده متغیرهای مجازی مرتبط با کنترل اثرات سال است. به طوری که اگر شرکتی در سال مورد نظر فعالیت داشته باشد مقدار آن ۱ و در غیر این صورت مقدار آن ۰ است.

یافته‌های پژوهش

آمار توصیفی متغیرهای پژوهش در جدول (۱) ارائه شده است.

جدول (۱): شاخص‌های توصیفی متغیرها

متغیرها	تعداد مشاهدات	میانگین	میان‌ه	انحراف معیار
$\Delta \log(SG\&A_{it})$	۷۷۵	۰/۱۱	-۰/۰۳	۰/۱۴
$\Delta \log(Sales_{it})$	۷۷۵	۰/۰۹	-۰/۰۳	۰/۱۹
$DecDummy_{it}$	۷۷۵	۰/۲۷	۰/۰۰	۰/۳۹
FE_{it}	۷۷۵	۰/۲۳	۰/۰۰	۰/۳۸
$Foreign\ Sales_{it}$	۷۷۵	۰/۱۳	۰/۰۹	۰/۰۱
$Loss_{it}$	۷۷۵	۰/۲۲	۰/۰۰	۰/۴۱
Age_{it}	۷۷۵	۳/۵۳	۳/۲۶	۰/۷۹
$Firm\ Size_{it}$	۷۷۵	۱۴/۶۵	۱۲/۲۵	۱/۳۵

با نگاهی به جدول (۱) می‌توان دریافت که میانگین و میان‌ه عمده متغیرها فاصله چندانی باهم ندارند و هر چه مقدار میانگین یک متغیر به میان‌ه آن نزدیک باشد، توزیع آن متغیر به توزیع نرمال نزدیک‌تر است که در توزیع نرمال، میانگین و میان‌ه بر یکدیگر منطبق هستند. در بین متغیرها، $Firm\ Size_{it}$ با مقدار (۱۴/۶۵) دارای بیشترین میانگین و $\Delta \log(Sales_{it})$ با مقدار (۰/۰۹) دارای کمترین میانگین است. با مقایسه انحراف معیار متغیرهای موردبررسی به این نتیجه می‌رسیم که متغیر $Firm\ Size_{it}$ با مقدار (۱/۳۵) نسبت به سایر متغیرها دارای بیشترین پراکندگی است و این بدان معناست که این متغیر نوسانات شدیدتری دارد و متغیر $Foreign\ Sales_{it}$ با مقدار (۰/۰۱) دارای کمترین پراکندگی است.

آزمون مانایی

مانایی یا نامایی تأثیر اساسی بر توزیع آن متغیر و همچنین بر مدل مورد مطالعه داشته باشد. اجرای مدل رگرسیون با متغیرها و سری‌های غیر مانا ممکن است نتایج کاذب ارائه کند. برای شناسایی مانایی متغیرها معمولاً از آزمون ریشه‌ی واحد^۱ استفاده می‌شود. مهم‌ترین آزمون‌هایی که در ساختار داده‌های ترکیبی برای مانایی متغیرها به کار می‌رود شامل آزمون لوین، لین و چيو^۲ و آزمون ایم، پسران و شین^۳ است؛ که در پژوهش حاضر از آزمون لوین، لین و چيو برای بررسی مانایی متغیرها استفاده شده است. نتایج آزمون انجام‌شده در ارتباط با مانایی متغیرهای تحقیق در جدول (۲) ارائه شده است.

جدول ۲- خلاصه نتایج آزمون ریشه‌ی واحد-آزمون لوین، لین و چيو

متغیرها	آماره آزمون	سطح معناداری	نتیجه
$\Delta \log(SG\&A_{it})$	-۶/۵۵	۰/۰۰	مانا
$\Delta \log(Sales_{it})$	-۷/۲۳	۰/۰۰	مانا
$DecDummy_{it}$	-۷/۱۴	۰/۰۰	مانا

¹ Unit Root Test

² Levin, Lin and Chu

³ Im, Pesaran and Shin

مانا	۰/۰۰	-۶/۷۸	FE_{it}
مانا	۰/۰۰	-۶/۶۵	$Firm\ Size_{it}$
مانا	۰/۰۰	-۹/۹۵	Age_{it}
مانا	۰/۰۰	-۱۶/۳۳	$Loss_{it}$
مانا	۰/۰۰	-۷۴/۳۵	$Foreign\ Sales_{it}$

آزمون مفروضات کلاسیک

برای آزمون ناهمسانی واریانس از آزمون وایت استفاده شده است. بررسی نتایج حاصل از آزمون ناهمسانی واریانس که با آزمون وایت انجام شد، نشان می‌دهد که سطح معنی‌داری مقدار آماره، برای مدل پژوهش در سطح خطای کمتر از ۵ درصد، کوچکتر از ۰/۰۵ (۰/۰۰) است، به عبارت دیگر فرضیه H_0 مبنی بر همسانی واریانس جملات خطا تایید نمی‌شود، یعنی جملات خطا از واریانس ناهمسانی برخوردار می‌باشند از این رو با وزن دادن^۱ به رفع آن پرداخته و مدل مناسب برای تخمین آزمون فرضیه‌ها روش حداقل مربعات تعمیم‌یافته^۲ خواهد بود. برای تشخیص وجود خودهمبستگی از آزمون دوربین واتسون استفاده شده است. نتایج حاصل از آزمون دوربین واتسون نشان می‌دهد که مقدار دوربین واتسون برای مدل پژوهش (۲/۱۶) که با توجه به قرار گرفتن در محدوده قابل قبول مشکل خودهمبستگی در مدل وجود ندارد. هم‌خطی به معنای وجود رابطه شدید بین متغیرهای مستقل و کنترل موجود در مدل می‌باشد. در صورت وجود هم‌خطی، ضرایب برآوردی الگو دارای خطای معیار بالایی خواهد بود و در نتیجه این مسأله باعث می‌شود که تعداد متغیرهای معنی‌دار در معادله کاهش یابد. در این معادله برای بررسی عدم وجود هم‌خطی از معیار عامل تورم واریانس^۳ استفاده شد. وقتی که شاخص تورم واریانس کمتر از ۱۰ باشد، نشان دهنده عدم وجود هم‌خطی می‌باشد. نتایج حاصل از آزمون عدم وجود هم‌خطی بین متغیر توضیحی مدل پژوهش نشان می‌دهد که میزان تورم واریانس متغیرهای مدل پژوهش در حد مجاز خود قرار داشته و لذا از این بابت مشکلی وجود ندارد.

جدول (۳): نتایج تخمین فرضیه پژوهش

رگرسیون حداقل مربعات تعمیم یافته (GLS)، تعداد مشاهدات: ۷۷۵				
متغیر	بتای متغیر	انحراف استاندارد	آماره t	سطح معناداری
مقدار ثابت	۱۰۴۵۹۵۵	۰۰۴۸۲۹۵	۲۱۶۵۷۷۱	۰۰۰۰۰
$\Delta \log(Sales_{it})$	۰۹۷۹۹۴۲	۰۲۴۶۱۶۱	۳۹۸۰۹۰۰	۰۰۰۰۱
FE_{it}	-۰۰۸۲۶۳۸	۰۰۱۶۹۷۱	-۴۸۶۹۲۵۶	۰۰۰۰۰
$Firm\ Size_{it}$	۰۸۷۲۷۸۲	۰۰۱۱۲۵۸	۷۷۵۲۵۲۲	۰۰۰۰۰
Age_{it}	۱۸۰۳۰۴۹	۳۳۹۷۱۶۳	۰۵۳۰۷۵۱	۰۵۹۵۸
$Loss_{it}$	۱۰۴۴۴۱۱	۰۰۴۷۸۶۷	۲۱۸۱۹۲۰	۰۰۰۰۰
$Foreign\ Sales_{it}$	۲۰۱۳۴۴۸	۱۹۰۲۶۶۳	۱۰۵۸۲۲۶	۰۲۹۰۴
$DecDummy_{it} \times \Delta \log(Sales_{it})$	-۰۰۱۹۵۹۰	۰۰۰۸۸۶۹	-۲۲۰۸۸۱۲	۰۰۲۷۷
$FE_{it} \times \Delta \log(Sales_{it})$	-۰۰۲۳۵۳۶	۰۰۰۸۱۳۳	-۲۸۹۳۷۹۴	۰۰۰۳۹

¹ Cross-section weights

² GLS

³ VIF

۰.۰۰۰۱	-۳.۸۲۷۴۱۴	۰.۲۵۹۷۸۵	-۰.۹۹۴۳۰۳	$Firm Size_{it} \times \Delta \log(Sales_{it})$
۰.۶۵۸۴	-۰.۴۴۳۳۱۰	۰.۲۲۵۵۱۰	-۰.۹۹۷۴۶	$Age_{it} \times \Delta \log(Sales_{it})$
۰.۰۰۰۰	۹.۹۶۷۸۵۶	۰.۰۹۶۳۳۹	۰.۹۶۰۲۸۹	$Loss_{it} \times \Delta \log(Sales_{it})$
۰.۰۰۰۰	-۶.۲۸۵۲۵۷	۰.۰۳۶۹۱۷	-۰.۲۳۲۰۳۳	$Foreign Sales_{it} \times \Delta \log(Sales_{it})$
۰.۰۰۳۷	-۲.۹۱۱۵۹۷	۰.۰۴۳۴۵۶	-۰.۱۲۶۵۲۶	$DecDummy_{it} \times \Delta \log(Sales_{it}) \times FE_{it}$
۰.۴۹۷۱	-۰.۶۷۹۴۵۳	۰.۳۷۳۸۲۴	-۰.۲۵۳۹۹۵	$DecDummy_{it} \times \Delta \log(Sales_{it}) \times Firm Size_{it}$
۰.۴۸۱۵	-۰.۷۰۴۳۳۵	۲.۱۵۲۷۵۱	-۱.۵۱۶۲۵۸	$DecDummy_{it} \times \Delta \log(Sales_{it}) \times Age_{it}$
۰.۰۰۰۰	۷.۲۶۴۵۶۹	۱۳.۴۷۲۵۷	۹۷.۸۷۳۳۹	$DecDummy_{it} \times \Delta \log(Sales_{it}) \times Loss_{it}$
۰.۰۰۳۹	۲.۸۹۳۷۹۴	۰.۰۰۸۱۳۳	۰.۰۲۳۵۳۶	$DecDummy_{it} \times \Delta \log(Sales_{it}) \times Foreign Sales_{it}$
کنترل شد				اثرات سال
کنترل شد				اثرات صنعت
۰/۱۲				ضریب تعیین
۸/۴۶				آماره F
۰/۰۰				سطح معنی داری کل مدل
۲/۱۶				دوربین واتسون

*سطح معناداری ۱٪ **سطح معناداری ۵٪ ***سطح معناداری ۱۰٪

با توجه به جدول (۳) در بررسی معنی دار بودن کل مدل با توجه به این که سطح معناداری آماره F از ۱ درصد کوچک تر است (۰/۰۰) لذا مدل معنادار بوده و فرضیه H_1 آزمون F در سطح اطمینان ۹۹ درصد پذیرفته می شود و مدل پژوهش معنی دار هستند. ضریب تعیین مدل ۱۲ درصد به دست آمده است که نشان می دهد ۱۲ درصد تغییرات متغیر $\Delta \log(SG\&A_{it})$ توسط متغیرهای توضیحی تبیین می گردد. با توجه به نتایج یافته مشاهده می شود که اگر یک درصد فروش افزایش یابد تغییرات هزینه ها ۰/۹۷ درصد افزایش می یابد و با جمع ضریب α_1 و α_3 اگر فروش یک درصد کاهش یابد تغییرات هزینه ها ۱/۱۸ درصد کاهش می یابد. با توجه به سطح معناداری کمتر از ۵ درصد ضریب α_7 فرضیه پژوهش در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأیید می گردد و تنوع جنسیتی (ترکیب زن در هیئت مدیره) بر رفتار نامتقارن هزینه های فروش، عمومی و اداری تأثیر معناداری دارد. و از آنجایی که ضریب این متغیر منفی است این تأثیر بصورت معکوس است یعنی به عبارتی هرچه قدر تنوع جنسیتی در هیئت مدیره بیشتر شود رفتار نامتقارن هزینه های فروش، عمومی و اداری کمتر خواهد شد. از بین متغیرهای کنترلی عمر شرکت و فروش خارجی رابطه معناداری با رفتار نامتقارن هزینه های فروش، عمومی و اداری ندارد اما اندازه شرکت و زیان شرکت رابطه معناداری با رفتار نامتقارن هزینه های فروش، عمومی و اداری دارند.

بحث و نتیجه گیری و پیشنهادهای پژوهش

همواره مسئله مدیریت زنان توجه روان شناسان، جامعه شناسان و صاحب نظران مدیریت را به خود جلب نموده است و هر یک به گونه ای این مسئله را ریشه یابی کرده اند (سپاسی و عبدلی، ۱۳۹۵). برخی کشورهای اروپایی نظیر نروژ، حضور مدیران زن در شرکت های نروژی را با اهمیت دانسته و از ژانویه ۲۰۰۸ قانونی به تصویب رسیده که شرکت ها می بایست ۴۰ درصد از کرسی های مدیریت را به مدیران زن اختصاص دهند. وضع چنین قوانین در کشورهای پیشرفته اروپایی و آمریکایی دلالت بر اهمیت موضوع و نیز وجود حساسیت بر امور زنان و به کارگیری نیمی از قشر جامعه در مناصب مدیریتی در سازمان ها و

شرکت‌های عظیم تولیدی و خدماتی است. تعهد کاری به هنگام انجام مسئولیت، انگیزه فراوان جهت پیشبرد امور به نحو احسن، حس رقابت در محیط کار نسبت به هم‌تایان خود (مدیران مرد)، حضور بیشتر در کمیته‌های نظارت و دیگر ویژگی‌های شخصیتی و کاری مدیر زن اثرات بسزایی در تصمیم‌گیری‌های مالی در هیئت‌مدیره شرکت‌ها و سازمان‌ها دارد و همچنین موجب ارتقاء عملکرد شرکت، افزایش رضایتمندی سهامداران و بالا رفتن بازدهی شرکت خواهد شد. از این رو هدف این پژوهش بررسی این موضوع بود که آیا تنوع جنسیتی می‌تواند رفتار نامتقارن هزینه‌های فروش، عمومی و اداری کاهش دهد و به نوعی تأثیر معناداری بر این رفتارها دارد یا نه؟ برای بررسی این موضوع با استفاده از ۱۵۵ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸ با استفاده از رگرسیون خطی به بررسی و تجزیه و تحلیل این موضوع پرداخته شد که نتایج آزمون نشان داد تنوع جنسیتی (حضور زن در ترکیب هیئت‌مدیره) تأثیر معناداری و معکوسی بر رفتار نامتقارن هزینه‌های فروش، عمومی و اداری دارد از این رو پیشنهاد می‌شود که شرکت‌ها برای اینکه رفتار نامتقارن هزینه‌ها را کاهش دهند از حداقل یک عضو زن در ترکیب هیئت‌مدیره خود استفاده کنند یا شرکت‌ها دچار این رفتارهای نامتقارن هزینه‌ای نگردند.

هر پژوهشی که انجام می‌شود ممکن است با محدودیت‌هایی همراه باشد که باعث کند شدن روند انجام پژوهش گردد که در این پژوهش می‌توان به محدودیت‌های ذیل اشاره کرد: یکی از برجسته‌ترین مشکلاتی که در بیشتر پژوهش‌های داخل ایران با آن مواجه هستیم، عدم انجام پژوهش مشابه با پژوهش انجام شده در ایران هستیم که امکان مقایسه یافته‌های پژوهش را کاهش می‌دهد. تحلیل گران، ذی‌نفعان و در حالت کلی کسانی که از یافته‌های این پژوهش استفاده می‌کنند در تسری آن به شرکت‌های غیر بورسی محتاط‌تر عمل کنند. از آنجایی که بازه زمانی پژوهش بین سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸، در عمومیت دادن یافته‌های پژوهش به سال‌های قبل و بعد از بازه زمانی اشاره شده باید احتیاط لازم عمل شود. از آنجایی که نمونه آماری پژوهش و شرکت‌های موجود در این نمونه سال مالی این شرکت‌ها منتهی به آخر سال هست در بسط دادن یافته‌های پژوهش به دیگر شرکت‌ها بایستی با احتیاط انجام گیرد. برای اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش از داده‌های شرکت‌ها و گزارش‌هایی که ارائه دادند استفاده شده است و این گزارش‌ها بر مبنای بهای تمام‌شده تاریخی استفاده شده است، در صورت اصلاح اطلاعات استفاده شده از بابت تورم ممکن است برداشت متفاوت از یافته‌های فعلی حاصل شود.

برای بررسی و پژوهش‌های آتی می‌توان مواردی همچون؛ در پژوهش‌های آتی می‌توان با انتخاب بازه زمانی طولانی این تحقیق رو انجام و نتایج آن را به تفکیک صنایع بررسی کرد. تأثیر خودشیفتگی مدیرعامل بر رابطه بین تنوع جنسیتی و رفتار نامتقارن هزینه‌های فروش، عمومی و اداری، نقش مجازی هزینه غیرعادی حسابرسی بر رابطه بین تنوع جنسیتی و رفتار نامتقارن هزینه‌های فروش، عمومی و اداری را نام برد.

منابع

- ✓ اثنی عشری، حمیده، جوانمرد، شبنم، (۱۳۹۶)، رابطه انگیزه‌های مدیریت سود افزاینده و نظام راهبری شرکتی با رفتار نامتقارن هزینه، پژوهش‌های تجربی حسابداری، دوره ۷، شماره ۲۵، صص ۸۲-۶۱.
- ✓ بهارمقدم، مهدی، خادمی، ساسان (۱۳۹۵)، بررسی چسبندگی هزینه‌ها در دوره‌های رونق و رکود اقتصادی، فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مدیریت، دوره ۹، شماره ۳۰، صص ۸۶-۶۷.

- ✓ بیابانی، سروش، گرکز، منصور، (۱۳۹۳)، بررسی رابطه بین حضور مدیران زن در هیئت مدیره با عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، دانش حسابداری و حسابرسی، دوره ۳، شماره ۱۲، صص ۶۳-۷۴.
- ✓ جاوید، سهیلا، (۱۳۹۶)، بررسی رابطه تنوع جنسیتی و مالکیت دولتی با ریسک پذیری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی امام جواد (ع).
- ✓ زمانی، فریبا، (۱۳۸۸). تفاوت تبعیض جنسی و جنسیتی و تاثیر آن در تحولات اجتماعی، فرهنگ، شماره ۷۰، صص ۲۶۴-۲۱۷.
- ✓ سپاسی، سحر، عبدلی، لیلا، (۱۳۹۵)، بررسی تاثیرات حضور زنان در هیئت مدیره بر ارزش شرکت و عملکرد مالی، پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، دوره ۸، شماره ۲۹، صص ۳۹-۵۸.
- ✓ کردستانی، غلامرضا، مرتضوی، سید مرتضی، (۱۳۹۱)، بررسی تأثیر تصمیمات سنجیده مدیران بر چسبندگی هزینه‌ها، بررسی حسابداری و حسابرسی، شماره ۶۷، صص ۷۳-۹۰.
- ✓ Adams, R., and Ferreira, D. (2009). Women in the boardroom and their impact on governance and performance. *Journal of Financial Economics* 94 (2):pp. 291- 309.
- ✓ Adams, R., Gray, S., Nowland, J. (2010). Is there a business case for female directors? Evidence from the market reaction to all new director appointments. Working paper, City University of Hong Kong
- ✓ Anderson, M. & Banker, R. & Janakiraman, S. (2003). Are selling, general and administrative costs "Sticky"? *Journal of Accounting Research*, 41(1): 47-63.
- ✓ Awad, E. & Awad, I. (2015). Economic growth and cost stickiness: evidence from Egypt. *Journal of Financial Reporting and Accounting*, 13(1): 119-140.
- ✓ Balakrishnan, R., M. J. Petersen, and N. S. Soderstrom. (2004). Does capacity utilization affect the "stickiness" of cost? *Journal of Accounting, Auditing and Finance* 19(3): 283-99.
- ✓ Banker, R. D & Chen, L. (2011). Predicting earnings using a model based on cost variability and cost stickiness. *The Accounting Review*, 81(2): 285-307.
- ✓ Banker, R, and Byzalov, D. (2014). Asymmetric cost behaviour, available at www. Ssrn. com.
- ✓ Chen. S, and Xu. S, and Wu, D. (2014). Corporate governance and the Asymmetric behavior of selling, general and administrative costs: the evidence from state antitakeover laws, available at: www.ssrn.com.
- ✓ Colaco, H., Myers, P. and Nitkin, M. (2011), "Pathways to leadership: board independence, diversity and the emerging pipeline in the United States for women directors", *International Journal of Disclosure and Governance*, Vol. 8 No. 2, pp. 122-147.
- ✓ Cooper, R. & Kaplan, R. (1998). *The Design of Cost Management Systems: Texts, Cases, and Readings*. Prentice Hall, Upper Saddle River, NJ.
- ✓ Gul, F., Srinidhi, B. and Ng, A. (2011), "Does board gender diversity improve the informativeness of stock prices?" *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 51 No. 3, pp. 314-338.
- ✓ Ho Koo. J, and song. S, and Paik. t. (2015). Earnings management and cost stickiness, *Accounting science and technology letter*, Vol. 84
- ✓ Huse, M. and Solberg, A.G. (2006), "Gender-related boardroom dynamics: how Scandinavian women make and can make contributions on corporate boards", *Women in Management Review*, Vol. 21 No. 2, pp. 113-130.

- ✓ John, K. and Senbet, L.W. (1998), "Corporate governance and board effectiveness", *Journal of Banking & Finance*, Vol. 22 No. 4, pp. 371-403.
- ✓ Kim, J., Jay Junghun Lee, Jong Chool Park (2018). Internal Control Weakness and the Asymmetrical Behavior of Selling, General, and Administrative Costs. *Journal of Accounting, Auditing and Finance*, Forthcoming · July 2019
- ✓ Lee, W. J. & Pittman, J. & Saffar, W. (2015). Political Uncertainty and Cost Stickiness: Evidence from National Elections around the World. Available at SSRN.
- ✓ Lenard, M.J., Lenard, M.J., Yu, B., Yu, B., York, E.A., York, E.A. and Wu, S. (2017), "Female business leaders and the incidence of fraud litigation", *Managerial Finance*, Vol. 43 No. 1, pp. 59-75.
- ✓ Malcolm, R. (1991). Overhead control implications of activity costing. *Accounting Horizons*, 5(4), 69-78.
- ✓ Mallin, C. and Michelon, G. (2011), "Board reputation attributes and corporate social performance: an empirical investigation of the US best corporate citizens", *Accounting and Business Research*, Vol. 41 No. 2, pp. 119-144.
- ✓ Pichetkun, N. (2012). the Determinants of Sticky Cost Behavior on political costs, agency Costs and Corporate Governance perspective; a Dissertation in Business Administration; Rajamangala University.
- ✓ Post, C. and Byron, K. (2015), "Women on boards and firm financial performance: a Meta-analysis", *Academy of Management Journal*, Vol. 58 No. 5, pp. 1546-1571.
- ✓ Rahman, M., & Saima, N. F. (2018). Efficiency of Board Composition on Firm Performance: Empirical Evidence from listed Manufacturing Firms of Bangladesh. *The Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 5(2), 53-61
- ✓ Rayburn, G. (1993). *Principles of Cost Accounting: Using Cost Management Approach*. IRWIN, Burr Ridge, Toronto.
- ✓ Snaebjornsson, I.M. and Edvardsson, I.R. (2013), "Gender, nationality and leadership style: a literature review", *International Journal of Business and Management*, Vol. 8 No. 1, p. 89.
- ✓ Weiss, D. (2010). Cost behavior and analysts' earnings forecasts. *The Accounting Review*, 85(4): 1441-1471.
- ✓ Zuijlen, W. (2012), Cost behavior in a period of economic crisis and the effect of the frequency of updating information on cost behavior. Master's thesis, Tilburg University, Tilburg, 18 September.